

Forslag til nytt inntektssystem.

Høringsuttalelse fra Nesna kommune.

1. Inntektssystemet og Kommunereformen.

Forslaget til nytt Inntektssystem inneholder eksplisitt elementer som tar sikte på å straffe kommuner som ikke velger å slå seg sammen. Dette defineres som **frivillige smådriftsulemper**. Kap 1.2.1 heter det bl.a. *”Departementet tar sikte på å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, og der ikke alle kommuner lenger mottar full kompensasjon på kommunenivå”*. Slike kostnader defineres som administrative kostnader med å opprettholde en kommunal administrasjon. Også i Kap. 5 presiseres koblingen mellom Inntektssystemet og Kommunereformen: *”Kommunestørrelse er i mange tilfeller en frivillig kostnadsulempe og det bør derfor ikke gis full kompensasjon for utgifter til å administrere kommunen.”*

2. **Nesna kommune vil uttale:**

Inntektssystemet skal være et nasjonalt økonomistyringsverktøy. Det skal fordele inntekter og utgifter på en rettferdig måte for å legge til rette for økonomiske betingelser slik at alle innbyggerne i vårt land får et likeverdig tjenestetilbud. Nesna kommune kan ikke akseptere at Inntektssystemet nå skal brukes i en politisk prosess for å tvinge kommuner til å slå seg sammen ved at kommunene utsettes for økonomiske trusler om reduksjoner om de velger å fortsette som egne kommuner.

3. Inntektssystemet og distriktpolitiske virkemidler.

Kostnadsnøkklene i Utgiftsutjevningen er også justert på en måte som rammer små kommuner. Det heter bl.a. i Kap 4 at ”I dag ivaretas variasjoner i bosettingsmønster i inntektssystemet gjennom kriteriene **sone** og **nabo**. Sone- og nabokriteriene sier noe om avstand innad i kommunen, og fanger opp at for enkelte tjenesteområder er det merkostnader knyttet til spredt bosetning. Begge kriteriene tar utgangspunkt i grunnkretsene alle kommuner er inndelt i, men fanger opp litt ulike forhold ved bosettingsmønsteret i kommunene”.

Utgiftsutjevningen er delt opp i underkapitler:

- **Grunnskole**
- **Pleie og omsorg**
- **Barnehage**
- **Kommunehelsetjeneste**

- Barnevern
- Sosialhjelp
- Administrasjon, landbruk og miljø

Hvert av disse områdene har egne kostnadsnøkler.

Nesna kommune vil uttale:

Vi ønsker ikke en ytterligere svekkelse av de distriktpolitiske virkemidlene i Inntektssystemet ved at sone- og nabo-kriteriene blir redusert. Vi har også merket oss at innbyggerkriteriene har økt på bekostning av de to forannevnte kriteriene. Dette vil ytterligere svekke distriktsprofilen og styrke de større kommunene på bekostninga av de små.

4. Småkommunetilskudd og Strukturkriteriet.

I kap 5. heter det: *Kommunenes verdi på strukturkriteriet (dvs. reiseavstand) gir en indikasjon på i hvilken grad smådriftsulempene kan ses på som frivillige eller ufrivillige. Der avstandene er store er smådriftsulempene i større grad ufrivillige, mens det for kommuner med korte avstander kan argumenteres for at smådriftsulempene er frivillige. Strukturkriteriet kan dermed benyttes for å differensiere basistilskuddet i Utgiftsutjevningen, slik at ikke alle kommuner lenger får full kompensasjon for smådriftsulemper”.*

En har komponert et nytt kriterium som går ut på å måle avstanden til nærmeste kommune med minst 5000 innbyggere. I vedlegg 1 **”Kommunenes verdi på strukturkriteriet”** går det fram at gjennomsnittlig reisetid for Nesna er 38,7 km. Dette er et kunstig kriterium som viser gjennomsnittlig avstand for innbyggerne i Nesna til en slik kommune.

Nesna kommune mener at dette er et kunstig kriterium som bare har en hensikt – nemlig å øke presset på kommunene for å slå seg sammen. Nærmeste kommune av denne størrelsen er Rana og gjennomsnittlig reiseavstand til kommunesenteret i denne kommune vil ligge mellom 70 – 80 km.

I kap 6.5 heter det: *”Dagens småkommunetilskudd er i liten grad distriktpolitisk begrunnet, og tildeles kommuner kun ut fra kommunestørrelse.”* Videre: *”Tillegget vil fortsatt gå til kommuner med færre enn 3200 innbyggere*

som i dagens småkommunetilskudd, men vil bli differensiert ut fra kommunens verdi på distrikts indeks”.

Nesna kommune mener at småkommunetilskuddet i høy grad er distriktpolitisk godt begrunnet og at det fortsatt skal tildeles kommuner mindre enn 3200 uavkortet. Strukturkriteriet må legges bort.